

II

(Komunikatai)

EUROPOS SAJUNGOS INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR ORGANŲ PRIIMTI
KOMUNIKATAI

EUROPOS KOMISIJA

KOMISIJOS KOMUNIKATAS

Komisijos aiškinamasis komunikatas dėl finansinių ataskaitų, įtrauktų į metines finansines ataskaitas, parengtas pagal Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2019/815 dėl vieno elektroninio ataskaitų teikimo formato (ESEF), rengimo, audito ir skelbimo

(2020/C 379/01)

1. Įvadas

Šio aiškinamojo komunikato tikslas – paaiškinti tam tikras galiojančias Sąjungos teisės nuostatas dėl finansinių ataskaitų, parengtų pagal Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2019/815 (toliau – ESEF reglamentas) ⁽¹⁾, rengimo, audito ir skelbimo. Šios ES nuostatos yra išdėstytos Direktyvoje 2004/109/EB, iš dalies pakeistoje Direktyva 2013/50/ES (toliau – Skaidrumo direktyva) ⁽²⁾, Direktyvoje 2006/43/EB, iš dalies pakeistoje Direktyva 2014/56/ES (toliau – Audito direktyva) ⁽³⁾ ir direktyvoje 2013/34/ES (toliau – Apskaitos direktyva) ⁽⁴⁾.

Šiame dokumente pateikti teiginiai ir nuomonės atitinka Europos Komisijos požiūrį. Remiantis Sutartimi dėl Europos Sąjungos veikimo, Europos Sąjungos institucijų aktų aiškinimas priklauso tik Teisingumo Teismo jurisdikcijai.

ESEF reglamentu buvo nustatytas vienas elektroninio ataskaitų teikimo formatas, taikomas vertybinių popierių, kuriais prekiaujama ES reguliuojamose rinkose, emitentams rengiant metines finansines ataskaitas. Jame nustatytos bendrosios taisyklės dėl metinių finansinių ataskaitų, apibrėžtų Skaidrumo direktyvos 4 straipsnio 2 dalyje ⁽⁵⁾, formato ir konkretesnės taisyklės dėl į jas įtrauktų finansinių ataskaitų ženklavimo. Jis netaikomas Skaidrumo direktyvos 5 straipsnyje nurodytoms pusmečio finansinėms ataskaitoms.

ESEF reglamente nustatyti šie pagrindiniai reikalavimai:

i) emitentai rengia ir atskleidžia visas savo metines finansines ataskaitas išplėstine hiperteksto ženklavimo kalba (XHTML);

⁽¹⁾ 2018 m. gruodžio 17 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/815, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/109/EB papildoma techniniais reguliavimo standartais, kuriais nustatomas vienas elektroninio ataskaitų teikimo formatas (OL L 143, 2019 5 29, p. 1). Šis deleguotasis reglamentas papildė Direktyvos 2004/109/EB, iš dalies pakeistos Direktyva 2013/50/ES, 4 straipsnio 7 dalį.

⁽²⁾ 2004 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/109/EB dėl informacijos apie emitentus, kurių vertybiniais popieriais leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, skaidrumo reikalavimų suderinimo, iš dalies keičianti Direktyvą 2001/34/EB (OL L 390, 2004 12 31, p. 38), iš dalies pakeista Direktyva 2013/50/ES.

⁽³⁾ 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/43/EB dėl teisės aktų nustatyto metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės audito, iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 78/660/EEB ir 83/349/EEB bei panaikinanti Tarybos direktyvą 84/253/EEB (OL L 157, 2006 6 9, p. 87).

⁽⁴⁾ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/34/ES dėl tam tikrų rūšių įmonių metinių finansinių ataskaitų, konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir susijusių pranešimų, kuria iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/43/EB ir panaikinamos Tarybos direktyvos 78/660/EEB ir 83/349/EEB (OL L 182, 2013 6 29, p. 19).

⁽⁵⁾ 4 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad metinės finansinės ataskaitas sudaro audituotos finansinės ataskaitos, vadovybės ataskaita ir atsakingų emitento asmenų pareiškimai apie atsakomybę.

ii) emitentai, rengiantys savo konsoliduotąsias finansines ataskaitas pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (TFAS), priimtus remiantis Reglamentu (EB) Nr. 1606/2002 (ES patvirtinti TFAS) ⁽⁶⁾, arba pagal TFAS, nurodytus Sprendimo 2008/961/EB 1 straipsnio pirmos pastraipos a punkte (TASV patvirtinti TFAS) ⁽⁷⁾, turi:

- ženklinti tas konsoliduotąsias finansines ataskaitas naudodami įterptąją išplėstinę verslo ataskaitų kalbą (iXBRL),
- naudoti blokinį ženklimą finansinių ataskaitų pastaboms ⁽⁸⁾.

iXBRL ženklinimas turi atitikti ESEF taksonomiją, įtrauktą į ESEF reglamento priedus ir parengtą remiantis TFAS taksonomija, paskelbta IFRS fondo.

Dėl XHTML formato ir iXBRL ženklavimo derinio metines finansines ataskaitas gali perskaityti žmonės ir nuskaityti kompiuteriai, todėl pagerėja į metines finansines ataskaitas įtrauktos informacijos prieinamumas, analizė ir palyginamumas.

Kai ESEF reglamentas bus pradėtas taikyti, emitentai savo informacijos atskleidimo prievoles pagal Skaidrumo direktyvą ⁽⁹⁾ galės vykdyti tik naudodami ESEF formatu parengtas metines finansines ataskaitas.

Komisija palankiai vertina tai, kad kelios valstybės narės iš dalies pakeitė arba šiuo metu iš dalies keičia savo nacionalines taisykles, kad jos visiškai atitiktų su vienu Europos elektroniniu formatu susijusius Sąjungos teisės reikalavimus. Komisija ragina visas valstybes nares laiku užbaigti šį procesą, jei to reikia.

Šio komunikato turinys bus aktualus, kai bus pradėtas taikyti ESEF reglamentas ⁽¹⁰⁾.

2. Galiojančių Sąjungos nuostatų dėl audito paaiškinimai

2.1. *Ar reikalaujama, kad teisės aktų nustatytą auditą atliekantys auditoriai pateiktų audito nuomonę dėl to, ar į metines finansines ataskaitas įtrauktos finansinės ataskaitos atitinka atitinkamus ESEF reglamente nustatytus teisės aktų reikalavimus?*

Pagal Sąjungos teisę reikalaujama, kad teisės aktų nustatytą auditą atliekantys auditoriai ⁽¹¹⁾ pateiktų audito nuomonę dėl to, ar į metines finansines ataskaitas įtrauktos finansinės ataskaitos atitinka atitinkamus ESEF reglamente nustatytus teisės aktų reikalavimus, t. y. finansinėms ataskaitoms taikomas ESEF reglamento nuostatas.

Ši išvada gali būti padaryta remiantis tokia teisine analize:

- i. pagal Skaidrumo direktyvos 4 straipsnio 7 dalį emitentai, kurių vertybiniai popieriai įtraukti į ES reguliuojamų rinkų prekybos sąrašus, savo metines finansines ataskaitas rengia vienu elektroniniu ataskaitų teikimo formatu. Vieno elektroninio ataskaitų teikimo formato reikalavimai išdėstyti ESEF reglamente, kuriame nustatytos taisyklės dėl visų metinių finansinių ataskaitų formato ⁽¹²⁾ ir konkretesnės taisyklės dėl jose pateikiamų finansinių ataskaitų žymėjimo ⁽¹³⁾;

⁽⁶⁾ 2002 m. liepos 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1606/2002 dėl tarptautinių apskaitos standartų taikymo (OL L 243, 2002 9 11, p. 1) (TAS reglamentas).

⁽⁷⁾ 2008 m. gruodžio 12 d. Komisijos sprendimas 2008/961/EB dėl trečiųjų šalių vertybinių popierių emitentų naudojimosi tam tikros trečiosios šalies nacionaliniais apskaitos standartais ir tarptautiniais finansinės atskaitomybės standartais rengiant konsoliduotas finansines ataskaitas (OL L 340, 2008 12 19, p. 112).

⁽⁸⁾ Šis reikalavimas bus palaipsniui įvestas pagal ESEF reglamento II priedą.

⁽⁹⁾ Skaidrumo direktyvoje nustatyti visos reglamentuojamos informacijos atskleidimo reikalavimai – ši kategorija apima ir metines finansines ataskaitas. Be to, pagal 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/1129 dėl prospekto, kuris turi būti skelbiamas, kai vertybiniai popieriai siūlomi viešai arba įtraukiami į prekybos reguliuojamoje rinkoje sąrašą, ir kuriuo panaikinama Direktyva 2003/71/EB (OL L 168, 2017 6 30, p. 12) (toliau – Prospekto reglamentas), 9 straipsnio 12 dalį emitentai savo metines finansines ataskaitas gali įtraukti į savo Visuotinį registracijos dokumentą (URD). Šie emitentai gali būti laikomi įvykdžiusiais prievolę skelbti savo metinę finansinę ataskaitą pagal Skaidrumo direktyvą tik tuo atveju, jei įvykdomos tam tikros sąlygos. Šios sąlygos, *inter alia*, apima tai, kad į URD įtraukta metinė finansinė ataskaita turi atitikti Skaidrumo direktyvos 4 straipsnio reikalavimus (įskaitant vienas Europos elektroninis formato reikalavimą).

⁽¹⁰⁾ Žr. ESEF reglamento 8 straipsnį.

⁽¹¹⁾ Šiame dokumente sąvoka „teisės aktų nustatytą auditą atliekantys auditoriai“ reiškia sąvoką „teisės aktų nustatytą auditą atliekantys auditoriai arba audito įmonės“.

⁽¹²⁾ Žr. ESEF reglamento 3 straipsnį.

⁽¹³⁾ Žr. Reglamentas 4, 5 ir 6 straipsnius.

- ii. skaidrumo direktyvos 4 straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad emitentų finansinių ataskaitų auditas atliekamas pagal Apskaitos direktyvą ⁽¹⁴⁾. Pagal Apskaitos direktyvos 34 straipsnio 1 dalį viešojo intereso įmonių, *inter alia*, emitentų, kurių vertybiniai popieriai įtraukti į ES reguliuojamų rinkų sąrašus ⁽¹⁵⁾, finansinių ataskaitų auditą atlieka teisės aktų nustatyta auditą atliekantys auditoriai;
- iii. pagal Audito direktyvos 28 straipsnį teisės aktų nustatyta auditą atliekantys auditoriai rezultatus pateikia audito išvadoje. Į šią audito išvadą įtraukiama teisės aktų nustatyta auditą atliekančio auditoriaus audito nuomonė: i) ar finansinėse ataskaitose parodytas tikras ir teisingas vaizdas pagal atitinkamą finansinės atskaitomybės tvarką ir ii) atitinkamais atvejais, ar metinės finansinės ataskaitos atitinka teisės aktų reikalavimus ⁽¹⁶⁾;
- iv. Audito direktyvos 28 straipsnio 2 dalies c punkto ii papunktyje naudojamas terminas „teisės aktų reikalavimai“ reiškia visus Sąjungos ir (arba) nacionaliniu lygmeniu nustatytus finansinių ataskaitų rengimo teisinius reikalavimus. ESEF reglamento 11 konstatuojamojoje dalyje aiškiai nurodyta, kad ESEF reglamente nustatyti reikalavimai yra teisės aktų reikalavimai;
- v. Audito direktyvos 28 straipsnio 2 dalies c punkto ii papunktyje naudojamas terminas „atitinkamais atvejais“ reiškia, kad tais atvejais, kai Sąjungos ir (arba) nacionalinėje teisėje numatyti finansinėms ataskaitoms taikytini teisės aktų reikalavimai, teisės aktų nustatyta auditą atliekantys auditoriai patikrina, ar finansinės ataskaitos atitinka šiuos teisės aktų reikalavimus, ir pateikia audito nuomonę.

Todėl reikalaujama, kad teisės aktų nustatyta auditą atliekantys auditoriai patikrintų, ar finansinės ataskaitos atitinka visus taikomus teisės aktų reikalavimus, įskaitant ESEF reglamente nustatytus atitinkamus teisės aktų reikalavimus, kaip išsamiau paaiškinta toliau pateiktame atsakyme į 2.2 klausimą, ir pateiktų audito nuomonę, ar finansinės ataskaitos atitinka šiuos reikalavimus.

Šią teisinę analizę patvirtina Sąjungos teisės aktų, kuriais reglamentuojamas biržinių bendrovių finansinių ataskaitų rengimas, skelbimas ir auditas, konstatuojamosiose dalyse nustatyti politikos tikslai. Šiais politikos tikslais siekiama:

- i) didinti finansinių ataskaitų palyginamumą ir visuomenės pasitikėjimą jomis ⁽¹⁷⁾;
- ii) užtikrinti aukštą bendrovių, kurių vertybiniai popieriai įtraukti į ES reguliuojamų rinkų prekybos sąrašus, finansinės atskaitomybės skaidrumo ir palyginamumo lygį ⁽¹⁸⁾;
- iii) apsaugoti bendrovės trečiųjų šalių interesus ⁽¹⁹⁾;
- iv) užtikrinti suderintą požiūrį į teisės aktų nustatyta auditą ⁽²⁰⁾;
- v) užtikrinti aukštą investuotojų apsaugos lygį visoje Bendrijoje ⁽²¹⁾ ir
- vi) palengvinti ataskaitų teikimą ir sudaryti palankesnes sąlygas susipažinti su informacija apie bendroves, šią informaciją analizuoti ir lyginti ⁽²²⁾.

Siekiant užtikrinti vidaus rinkos vientisumą ir vienodą visų finansinių ataskaitų ir metinių finansinių ataskaitų naudotojų apsaugos lygį, naudotojams turėtų būti suteikta tokio paties lygio apsauga, neatsižvelgiant į tai, kokių būdu jie gali susipažinti su finansinėse ataskaitose pateikta informacija – naudodamiesi skenuotais popieriniais dokumentais arba elektroniniais dokumentais.

⁽¹⁴⁾ Skaidrumo direktyvos 4 straipsnio 4 dalyje pateikiama kryžminė nuoroda į Ketvirtosios Tarybos direktyvos 78/660/EEB (OL L 222, 1978 8 14, p. 11) 51 ir 51a straipsnius ir Septintosios Tarybos direktyvos 83/349/EEB (OL L 193, 1983 7 18, p. 1), kuri dabar panaikinta Apskaitos direktyva, 37 straipsnį (atitinkamos nuostatos yra Apskaitos direktyvos 34 straipsnio 1 dalis, 34 straipsnio 2 dalis ir 35 straipsnis).

⁽¹⁵⁾ Žr. Apskaitos direktyvos 2 straipsnio 1 dalies a punktą.

⁽¹⁶⁾ Žr. Audito direktyvos 28 straipsnio 2 dalies c punkto ii papunktį, kuris taikomas ne tik atskiroms finansinėms ataskaitoms, bet taip pat ir konsoliduotosioms finansinėms ataskaitoms (kaip nurodyta to paties straipsnio 5 dalyje).

⁽¹⁷⁾ Apskaitos direktyvos 55 konstatuojamoji dalis.

⁽¹⁸⁾ Reglamento (EB) Nr. 1606/2002 (TAS reglamentas) 3 konstatuojamoji dalis.

⁽¹⁹⁾ 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2017/1132 dėl tam tikrų bendrovių teisės aspektų (OL L 169, 2017 6 30, p. 46) (Bendrovių teisės direktyva) 7 konstatuojamoji dalis.

⁽²⁰⁾ Audito direktyvos 3 konstatuojamoji dalis.

⁽²¹⁾ Skaidrumo direktyvos 7 konstatuojamoji dalis.

⁽²²⁾ Direktyvos 2013/50/ES (OL L 294, 2013 11 6, p. 13), kuria iš dalies keičiama Skaidrumo direktyva, 26 konstatuojamoji dalis ir ESEF reglamento 4 konstatuojamoji dalis.

2.2. *Kokių ESEF reglamente nustatytų teisės aktų reikalavimų atitiktį turėtų tikrinti teisės aktų nustatytą auditą atliekantys auditoriai, kad galėtų pateikti audito nuomonę?*

Siekdami pateikti audito nuomonę, ar finansinės ataskaitos atitinka ESEF reglamente nustatytus atitinkamus teisės aktų reikalavimus, teisės aktų nustatytą auditą atliekantys auditoriai tikrina, ar emitentų finansinės ataskaitos atitinka finansinėms ataskaitoms taikomas to reglamento nuostatas ⁽²³⁾. Atitinkami teisės aktų reikalavimai yra šie:

- i) visos į metinę finansinę ataskaitą įtrauktos finansinės ataskaitos rengiamos galiojančiu XHTML formatu ⁽²⁴⁾;
- ii) visų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų, parengtų pagal ES patvirtintus TFAS arba pagal TASV priimtus TFAS ⁽²⁵⁾, atveju:
 - ESEF reglamento II priede nurodyta atskleidžiama informacija turi būti ženklinama, jeigu ta atskleidžiama informacija pateikta tose konsoliduotuosiose finansinėse ataskaitose,
 - visas ženklėjimas, įskaitant neprivalomą atskleidžiamos informacijos ženklėjimą, išskyrus nurodytuosius II priede, turi atitikti šiuos reikalavimus:
 - turi būti naudojama XBRL ženklėjimo kalba,
 - turi būti naudojami ESEF reglamento VI priede nurodyti pagrindinės taksonomijos elementai, turintys artimiausią apskaitos reikšmę, nebent pagal ESEF reglamento IV priedą sukuriama papildoma taksonomijos elementas,
 - ženklėjimas turi atitikti bendras ženklėjimo taisykles ⁽²⁶⁾;
- iii) finansinių ataskaitų, išskyrus TFAS konsoliduotąsias finansines ataskaitas ⁽²⁷⁾, atveju:
 - visas emitento savanoriškai arba pagal nacionalinę teisę nustatytas ženklėjimas turi atitikti šiuos reikalavimus:
 - naudojama XBRL ženklėjimo kalba,
 - naudojama speciali valstybės narės, kurioje įsteigtas emitentas, pateikta taksonomija,
 - ženklėjimas turi atitikti bendras ženklėjimo taisykles ⁽²⁸⁾.

2.3. *Ar audito nuomonė dėl to, ar į metines finansines ataskaitas įtrauktos finansinės ataskaitos atitinka atitinkamus ESEF reglamente nustatytus teisės aktų reikalavimus, turi būti įtraukta į audito išvadą, ar atskirą ataskaitą?*

Audito nuomonė dėl to, ar į metines finansines ataskaitas įtrauktos finansinės ataskaitos atitinka atitinkamus ESEF reglamente nustatytus teisės aktų reikalavimus, turi būti įtraukta į audito išvadą.

Pagal Audito direktyvos 28 straipsnį teisės aktų nustatytą auditą atliekantys auditoriai rezultatus pateikia audito išvadoje. 28 straipsnio 2 dalies c punkto ii papunktyje nurodyta, kad audito ataskaitoje pateikiama audito nuomonė dėl to, ar metinėse finansinėse ataskaitose pateiktas tikras ir teisingas vaizdas pagal atitinkamą finansinės atskaitomybės tvarką, taip pat nuomonė dėl to, ar finansinės ataskaitos atitinka taikomus teisės aktų reikalavimus. Šiuo atveju teisės aktų reikalavimai atitinka atitinkamus teisės aktų reikalavimus, nustatytus ESEF reglamente (žr. atsakymą į klausimą Nr. 2.2).

2.4. *Ar audito išvada įtraukiama į ESEF reikalavimus atitinkančią metinę finansinę ataskaitą arba į atskirą dokumentą, kuris atskleidžiamas kartu su ESEF reikalavimus atitinkančia metine finansine ataskaita?*

Galiojančiuose Sąjungos teisės aktuose nenurodyta, ar audito išvada turėtų būti įtraukta į metinę finansinę ataskaitą, ar atskleista kartu su metine finansine ataskaita pateikiamame atskirame dokumente.

⁽²³⁾ Rekomendacijos, kaip patikrinti, ar laikomasi atitinkamų ESEF reglamente nustatytų teisės aktų reikalavimų, įtrauktos į Europos audito priežiūros įstaigų komiteto parengtas Auditorių dalyvavimo rengiant finansines ataskaitas vienu Europos elektroniniu formatu gaires, kurias galima rasti adresu https://ec.europa.eu/info/files/191128-ceaob-guidelines-auditors-involvement-financial-statements_en.

⁽²⁴⁾ ESEF reglamento 3 straipsnis, kuriame reikalaujama visą metinę finansinę ataskaitą parengti XHTML formatu, skaitomas kartu su Skaidrumo direktyvos 4 straipsnio 2 dalimi, kurioje nurodyta, kad metinę finansinę ataskaitą, be kita ko, sudaro audituotos finansinės ataskaitos. Nemokama XHTML dokumentų tvirtinimo priemonė pateikiama adresu <http://validator.w3.org/>.

⁽²⁵⁾ Žr. ESEF reglamento 4 straipsnį.

⁽²⁶⁾ Žr. ESEF reglamento 6 straipsnį.

⁽²⁷⁾ Žr. ESEF reglamento 5 straipsnį. Šios taisyklės taikomos valstybėse narėse įsteigtiems emitentams.

⁽²⁸⁾ Žr. ESEF reglamento 6 straipsnį.

Pagal Skaidrumo direktyvos 4 straipsnio 4 dalį audito išvada „kartu su metine finansine atskaitomybe visa turi būti atskleista visuomenei“. Nesant konkrečių nacionalinio ir (arba) reguliuojamos rinkos lygmens taisyklių ir atsižvelgiant į technines galimybes kiekvienu konkrečiu atveju, emitentai gali rinktis jiems priimtinausią galimybę.

2.5. *Ar reikalaujama, kad trečiųjų šalių emitentai atskleistų audito išvadą, į kurią įtraukta audito nuomonė dėl to, ar į metines finansines ataskaitas įtrauktos finansinės ataskaitos atitinka atitinkamus ESEF reglamente nustatytus teisės aktų reikalavimus?*

Pagal Skaidrumo direktyvą reikalaujama, kad trečiųjų šalių emitentai atskleistų metines finansines ataskaitas, parengtas pagal visus ESEF reglamento reikalavimus, kartu su pagal Audito direktyvą parengta audito išvada. Taigi, trečiųjų šalių emitentai yra atsakingi už užtikrinimą, kad jos auditoriai pateiktų audito nuomonę dėl to, ar į metines finansines ataskaitas įtrauktos finansinės ataskaitos atitinka atitinkamus ESEF reglamente nustatytus teisės aktų reikalavimus.

Skaidrumo direktyvos 4 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad finansinių ataskaitų, skelbiamų bet kurio emitento (įskaitant trečiųjų šalių emitentus) metinėse finansinėse ataskaitose, auditas atliekamas pagal Apskaitos direktyvos 34 straipsnio 1 dalį, 34 straipsnio 2 dalį ir 35 straipsnį (kryžminė nuoroda į juos pateikiama Audito direktyvos 28 straipsnyje). Šiose nuostatose atitinkamai nurodoma auditorių prievolė atlikti finansinių ataskaitų auditą ir audito išvados turinys⁽²⁹⁾. Audito išvados turinys turi atitikti Audito direktyvos 28 straipsnį, kuriame reikalaujama, kad auditorius pateiktų audito nuomonę dėl to, ar finansinės ataskaitos atitinka teisės aktų reikalavimus, įskaitant atitinkamus ESEF reglamente nustatytus teisės aktų reikalavimus.

3. Sąjungos nuostatų dėl e. parašo naudojimo paaiškinimai

3.1. *Ar emitentai ir (arba) teisės aktų nustatyta auditą atliekantys auditoriai, pasirašydami atitinkamai metines finansines ataskaitas ir (arba) į jas įtrauktus dokumentus ir (arba) audito išvadas, naudoja elektroninį parašą (e. parašą)?*

Galiojančiais Sąjungos teisės aktais emitentams arba teisės aktų nustatyta auditą atliekantiems auditoriams nedraudžiama naudoti e. parašo atitinkamai metinėms finansinėms ataskaitoms, į jas įtrauktiems dokumentams arba audito išvadoms pasirašyti. Nesant konkrečių nacionalinio ir (arba) reguliuojamo rinkos lygmens taisyklių, emitentai ir (arba) teisės aktų nustatyta auditą atliekantys auditoriai gali rinktis jiems priimtinausią galimybę – rašytinį parašą arba e. parašą.

Nors Skaidrumo direktyvos 4 straipsnio 4 dalyje aiškiai reikalaujama, kad emitentai atskleistų audito išvadą, pasirašytą už finansinių ataskaitų auditą atsakingų auditorių⁽³⁰⁾, Sąjungos lygmeniu aiškaus reikalavimo, ar ir kaip pasirašyti metines finansines ataskaitas arba jose pateiktus dokumentus, nėra. Tačiau parašams taikomi reikalavimai gali būti nustatyti nacionalinės teisės aktuose.

Bet kuriuo atveju, remiantis Reglamento (ES) Nr. 910/2014 (eIDAS reglamentas)⁽³¹⁾ 25 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad „kvalifikuoto elektroninio parašo teisinė galia yra lygiavertė rašytiniam parašui“, kvalifikuoto parašo naudojimas šioms ataskaitoms pasirašyti laikomas (bet kokios) parašo prievolės įvykdymu.

4. Sąjungos nuostatų dėl emitentų atsakomybės ir įsipareigojimų paaiškinimai

4.1. *Ar emitento administracinis, valdymo ar priežiūros organas yra atsakingas už metinių finansinių ataskaitų atitiktį ESEF reglamento reikalavimams?*

Emitento administracinis, valdymo ar priežiūros organas yra atsakingas už metinių finansinių ataskaitų parengimą ir atskleidimą laikantis ESEF reglamento reikalavimų.

Remiantis Skaidrumo direktyvos 7 straipsniu, už rengiamą ir skelbiamą informaciją pagal, *inter alia*, Skaidrumo direktyvos 4 straipsnį, „atsakingas bent jau emitentas ar jo administraciniai, valdymo ar priežiūros organai“. Pagal Skaidrumo direktyvos 4 straipsnio 7 dalį reikalaujama, kad metinės finansinės ataskaitos būtų rengiamos ir atskleidžiamos laikantis ESEF reglamento reikalavimų.

⁽²⁹⁾ Skaidrumo direktyvos 4 straipsnio 4 dalyje daroma kryžminė nuoroda į Ketvirtosios Tarybos direktyvos 78/660/EEB 51 ir 51a straipsnius ir Direktyvos 83/349/EEB 37 straipsnį. Abi direktyvos 2013 m. buvo panaikintos Apskaitos direktyva. Pagal atitikties lentelę nuorodos į šiuos panaikintų direktyvų straipsnius laikomos nuorodomis į Apskaitos direktyvos 34 straipsnio 1 dalį, 34 straipsnio 2 ir 35 straipsnį.

⁽³⁰⁾ Audito direktyvos 28 straipsnio 4 dalyje taip pat nustatyta, kad teisės aktų nustatyta auditą atliekantis auditorius pasirašo audito išvadą ir nurodo datą.

⁽³¹⁾ 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB (OL L 257, 2014 8 28, p. 73).

4.2. *Ar emitentai privalo į savo metinę finansinę ataskaitą įtraukti pareiškimą apie atsakomybę už metinės finansinės ataskaitos atitiktį ESEF reglamentui?*

Sąjungos teisė neužkerta kelio emitentams savanoriškai, pavyzdžiui, metinėje finansinėje ataskaitoje pateikiamame pareiškime apie atsakomybę, pateikti konkretų pareiškimą apie metinės finansinės ataskaitos atitiktį ESEF reglamentui.

Skaidrumo direktyvos 4 straipsnio 2 dalies c punkte reikalaujama, kad į metines finansines ataskaitas būtų įtraukti „pareiškimai, padaryti atsakingų emitento asmenų, kurių vardai ir funkcijos turi būti aiškiai nurodyti, apie tai, kad, jų žiniomis, finansinė atskaitomybė, parengta pagal taikomus apskaitos standartus, tikrai ir teisingai parodo [...]“. Nesant konkrečių nacionalinio ir (arba) reguliuojamo rinkos lygmens taisyklių, emitentai gali taikyti pasirinktą galimybę. Bet kuriuo atveju emitento administracinis, valdymo ar priežiūros organas yra atsakingas už ESEF reikalavimus atitinkančios metinės finansinės ataskaitos parengimą ir atskleidimą pagal Skaidrumo direktyvos 7 straipsnį (taip pat žr. atsakymą į klausimą Nr. 4.1).

4.3. *Ar emitentams leidžiama atskleisti papildomas metinės finansinės ataskaitos versijas, kurios neatitinka ESEF reikalavimų ir (arba) į kurias įtrauktos ESEF reikalavimus atitinkančios finansinės ataskaitos, kurių ESEF reikalavimų atitikties teisės aktų nustatyta audita atliekantys auditoriai nepatikrino?*

Sąjungos teisė nedraudžia emitentams atskleisti (pavyzdžiui, savo interneto svetainėje) papildomas savo metinių finansinių ataskaitų versijas, kurios neatitinka ESEF reikalavimų arba į kurias įtrauktos ESEF reikalavimus atitinkančios finansinės ataskaitos, kurių atitikties ESEF teisės aktų nustatyta audita atliekantys auditoriai nepatikrino⁽³²⁾. Tačiau reikėtų aiškiai nurodyti, kad šios papildomos ESEF reikalavimų neatitinkančios metinių finansinių ataskaitų versijos yra neoficialios.

Pagal Skaidrumo direktyvos 4 straipsnį reikalaujama, kad emitentai atskleistų metines finansines ataskaitas, parengtas laikantis ESEF reglamento reikalavimų. Kai ESEF reglamentas bus pradėtas taikyti, emitentai galės vykdyti savo informacijos atskleidimo prievoles pagal Skaidrumo direktyvą tik atskleisdami ESEF reikalavimus atitinkančias metines finansines ataskaitas kartu su audito išvada apie finansines ataskaitas, įtrauktas į metines finansines ataskaitas. Pagal Sąjungos teisę nedraudžiama atskleisti (pvz., emitentų interneto svetainėje) ESEF reikalavimų neatitinkančių papildomų metinės finansinės ataskaitos, kuri neatitinka ESEF reikalavimų ir (arba) į kurią įtrauktos neaudituos ESEF reikalavimus atitinkančios finansinės ataskaitos, versijų, tačiau to nepakanka, kad būtų laikomasi Skaidrumo direktyvos.

5. **Sąjungos nuostatų dėl ESEF bylų naudojimo kitiems Sąjungos įsipareigojimams vykdyti paaiškinimai**

5.1. *Ar emitentams leidžiama teikti ESEF reikalavimus atitinkančias finansines ataskaitas nacionaliniam įmonių registriui, kad būtų laikomasi skelbimo taisyklių pagal Apskaitos direktyvą?*

Ribotos atsakomybės bendrovės, kurios vertybiniai popieriai įtraukti į ES reguliuojamų rinkų prekybos sąrašus, atveju pagal Sąjungos teisę nedraudžiama naudoti audituotų finansinių ataskaitų, parengtų ir paskelbtų pagal ESEF reglamentą, siekiant įvykdyti kitus teisinius įsipareigojimus nei tie, kurie nustatyti Skaidrumo direktyvoje. Todėl pagal Sąjungos teisę nedraudžiama įgyvendinti nacionalinių ir (arba) administracinių taisyklių, pagal kurias emitentai įmonių registriui galėtų teikti ESEF reikalavimus atitinkančias finansines ataskaitas kaip apskaitos dokumentus.

Pagal Apskaitos direktyvos 30 straipsnio 1 dalį reikalaujama, kad ribotos atsakomybės bendrovės per 12 mėnesių laikotarpį po balanso datos paskelbtų audituotas finansines ataskaitas, ir daroma kryžminė nuoroda į Direktyvą (ES) 2017/1132 (Bendrovių teisės direktyva), kurioje nurodytos skelbimo taisyklės. Pagal Bendrovių teisės direktyvos, taikomos ribotos atsakomybės bendrovėms nepriklausomai nuo to, ar jų vertybiniai popieriai įtraukti į ES reguliuojamų rinkų prekybos sąrašus, 16 straipsnį reikalaujama, kad bendrovės teiktų savo apskaitos dokumentus nacionaliniam įmonių registriui.

Nei Apskaitos direktyvoje, nei Bendrovių teisės direktyvoje nenurodyta, kokia forma gali būti rengiamos ir teikiamos audituotos finansinės ataskaitos; jos gali būti ir elektroninės. Iš esmės valstybėms nėra kliūčių leisti ribotos atsakomybės bendrovėms, kurių vertybiniai popieriai įtraukti į ES reguliuojamų rinkų prekybos sąrašus, teikti ESEF reikalavimus atitinkančias finansines ataskaitas įmonių registriui, kad įvykdytų savo įsipareigojimus pagal Apskaitos direktyvos 30 straipsnio 1 dalį ir Bendrovių teisės direktyvos 16 straipsnį.

⁽³²⁾ Šios papildomos versijos gali apimti, pavyzdžiui, metines finansines ataskaitas, parengtas kitu nei ESEF formatu arba ESEF formatu, tačiau į kurias įtraukta neaudituos ESEF reikalavimus atitinkančių finansinių ataskaitų versija (pvz., ESEF reikalavimus atitinkančių metinių finansinių ataskaitų, skelbiamų kita kalba nei ta, kuria buvo atliktas ESEF reikalavimus atitinkančių finansinių ataskaitų auditas, atveju).

6. Sąjungos nuostatų, susijusių su oficialiai nustatytais mechanizmais, paaiškinimai

6.1. Ar metinės finansinės ataskaitos kitais nei ESEF formatais leidžiama platinti naudojantis oficialiai nustatytais mechanizmais?

Reikalaujama, kad naudojantis oficialiai nustatytais mechanizmais būtų platinamos bent jau emitentų pateiktos ESEF reikalavimus atitinkančios metinės finansinės ataskaitos.

Skaidrumo direktyvos 21 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės sukurtų oficialiai nustatytus mechanizmus, skirtus centralizuotai saugoti informaciją, ir užtikrintų greitą prieigą prie šios informacijos galutiniams naudotojams.
